

kenmerken van presentie

Je werkt vanuit de relatie

Zonder het opbouwen van een betekenisvolle relatie met de ander, kun je eigenlijk geen goede, passende zorg geven. We noemen dat 'relationeel werken'. Dat wil zeggen: je probeert de ander echt te leren kennen en je in hem of haar te verdiepen. Je zoekt de ander op en brengt tijd met hem of haar door. Je deelt wederzijds dingen met elkaar en bouwt vertrouwen op. Vanuit wat er op het spel staat voor de ander, leer je wie je voor hem of haar kunt zijn en wat passende hulp is.

Je kijkt zo open en onbevangen mogelijk naar de ander

Daarbij ben je heel behoedzaam, zodat je niet vanuit je vak, je opleiding, je aannames of snelle interpretaties denkt te weten hoe het zit. Je probeert modellen en diagnoses even opzij te zetten en echt op een vrije, verwonderde ontdekkingsstocht te gaan, met de vraag: wie zijn deze mensen?

Je sluit aan bij en stemt af op wat de ander aandraagt en wat hem of haar bezig blijkt te houden

Wanneer je in een chaotische woning binnenkomt, ga je niet meteen de rommel opruimen omdat jij niet tegen rommel kunt, maar kijk en luister je eerst naar de ander: wat speelt hier voor haar, wat vindt zij belangrijk? Je wacht eerst even af en bent terughoudend.

Je past je tempo aan dat van de ander aan

Je bent niet bezig met zo snel mogelijk 'je ding doen' of 'de' vraag boven water halen.

Je werkt niet uitsluitend op je routine

'Zo doe ik het altijd!' of: 'Zo doen wij het hier. Als het maken van afspraken op een kantoor voor jouw cliënten niet goed werkt, dan moet je iets anders doen, bijvoorbeeld op huisbezoek gaan. Als een bewoner aldoor het stempel 'lastig' krijgt opgedrukt, ga je er niet zonder meer van uit dat dat klopt, maar ga je eerst uitzoeken wat er echt aan de hand is: heeft het iets te maken met wat jullie als zorgverleners doen of laten? En wat zou er anders kunnen, waardoor deze persoon zich beter geholpen, gehoord of gezien voelt?

Je bent niet 'verkokerd'

Je bent niet alleen aanspreekbaar op één type vraag of probleem. Je gaat soms ook buiten de grenzen van je eigen vakgebied, als dat nodig is. Dat betekent niet dat je alles moet doen en kunnen. Integendeel, je zorgt juist dat er ruimte en aandacht is voor wat er speelt en dat iemand er eventueel hulp bij krijgt.

Je neemt geen afstand van het onverbeterlijke bij de ander

Het is onvermijdelijk dat mensen soms domme dingen doen, maar dat wil niet zeggen dat je daarom je handen van hen af moet trekken. Soms zijn we geneigd te denken dat mensen die telkens in de problemen komen niet willen, en dat ze het aan zichzelf te wijten hebben. Maar als we ze beter leren kennen, komen vaak de redenen tevoorschijn achter dat wat mensen doen: onmacht, het hoog willen houden van hun eer, behoefte aan erkenning en aan geaccepteerd worden zoals ze zijn – over dat soort dingen gaat het vaak.

Je verlaat de ander niet

Juist kwetsbare mensen zijn het meest gebaat bij mensen die bij hen blijven, die trouw zijn, ook al zijn er zo veel problemen die niet opgelost kunnen worden. Juist dan is er iets wat mensen hard nodig hebben: iemand die er voor ze is, die hen en hun problemen kent en die waar het kan ondersteuning biedt. In plaats van hun de rug toe te keren, omdat ze geen hulpvraag hebben, te lastig zijn, hun beloften niet nakomen, de post niet openen, te ingewikkeld en te afwijkend zijn.